Ч. 144 (14.393). Львів, вівторок 30. червня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504.060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Як усунули полк. Е. Коновальця зі Швайцарії.

(ВУ) „Нає Ціріхер Цайтунґ“ з 24. червня ц. р. у довшій кореспонденції з Берна подає такі подробиці з «сферою большевицьких агентів, які слідкували за полк. Е. Коновальцем. „Нає Ціріхер Цайтунґ“ пригадує, що полк. Е. Коновалець замешкав у Женеві в 1930. р. як кореспондент литовських та українських щоденників. До Женеви приїхав, щоб лікувати дружину і дитину та з метою студіювати французьку мову. Незабаром до кантональної влади стали напливати доноси, що полк. Е. Коновалець плянує замахи на делеґатів Польщі при Лізі Націй і на ком. Літвінова по вступленні СССР до Ліґи Націй. Полк. Е. Коновальця допитувала кількома наворотами поліційна влада. При допиті полк. Е. Коновалець признав, що належить до проводу ОУН і що це наскрізь ідеольоґічна орґанізація, яка осуджує терористичні акти. Влада не найшла ніяких доказів, будь то би в Швайцарії йшла підготова до замахів. Згаданий щоденник підкреслив, що в 1935. р. федеральна поліція основно перевірила вістки, які подав ПАТ з Москви про участь полк. Е. Коновальця в тайній нараді націонал-соціялістів та італійських фашистів у Льокарно, але не знайшла ніяких доказів у цій справі. У звязку з варшавським процесом і актом обвинувачення, який обтяжував м. ін. полк. Е. Коновальця, швайцарська влада станула на становищі, що хоч Коновальцеві не доказали ніякої акції на шкоду внутрішньої або зовнішньої безпеки Швайцарії, проте його присутність впливає некорисно на взаємини з одною з чужих держав, себто з Польщею. Вже раніше кантональна влада наказала 2. квітня 1932. р. полк. Коновальцеві виїхати, але на його відклик до кантональної ради це рішення влада відкликала. Тепер на основі вісток з закидами проти пол. Е. Коновальця, що їх висунули у Варшаві, які союзна прокуратура переслала женевському урядові, 15. січня ц. р. влада наказала виїхати полк. Коновальцеві. Закиди проти полк. Е Коновальця переслав союзній прокуратурі прок. Желенський підчас варшавського процесу за вбивство мін. Перацького. Одначе шеф кантонального уряду Ніколе відкликав це рішення по вияснениях ґенеральної прокуратури у Берні, яка не домагалася усунення полк. Коновальця, бо не було до цього достаточних основ. Зате прокуратура наказала розвести над ним нагляд. До третього рішення, щоб полк. Е. Коновалець виїхав зі Швайцарії, дійшло 29. квітня ц. р. на інтервенцію виділу поліції, союзного департаменту справедливости і поліції. І цим разом полк. Коновалець вніс відклик, зобовязуючись на письмі не вступати на територію Швайцарії без спеціяльного дозволу поліції.

Після того полк. Е. Коновалець покинув Швайцарію та виїхав у невідомому напрямі.

о. Медвецький зрікся?

Появилась звістка, що о. д-р Яків Медвецький, іменований недавно апост. адміністратором Лемківщини, з уваги на свій стан здоровля зрезиґнував.

Міліонові дефравдації в УССР.

МОСКВА, 29. 6. ПАТ. Київський суд засудив 3 особи на смерть, 3 на 10 літ вязниці, 13 на інші кари за те, що спроневірили понад 2 міліони червінців зі суспільних обезпечень професійних спілок УССР.

Напрямні французької військової політики.

ПАРИЖ, 29. 6. ПАТ. На конгресі національної унії б. комбатантів заявив б. міністр війни Фабрі таке: Годі здаватися на Лігу Націй та збірну безпеку, залишаються дві можливости: погодитися з Німеччиною або боронити наших кордонів. Перше неможливе з огляду на союз зі СССР і владу людового фронту, тому необхідно пристосувати всю політику до оборони краю.

Мін. Даляділе, промовляючи у Версалю, заатакував „ворогів республики“, що ширять паніку, висловлюючися легковажно про французьку армію, яка на ділі зовсім здібна оборонити державу: вона зреформована, змінила методи праці. Границя укріплена, стережуть її виспеціялізовані полки. За тою лінією находиться друга — льокальних резерв і третя — змоторизованих резерв, постійно готових до операцій.

„ФРАНЦІЯ ДЛЯ ФРАНЦУЗІВ“.

ПАРИЖ, 29. 6. ПАТ. Коло 200 молодих людей улаштувало маніфестацію на алеї Елізейських Піль, співаючи „Марсельєзу“ та вигукуючи: „Франція для французів“. Поліція розігнала їх, арештуючи коло 20 осіб.

ПРОТИ ВПЛИВІВ МОСКВИ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 29. 6. ПАТ. Пос. Доріо, посадник париського передмістя Сен Дені, що дотепер виступав як „незалежний комуніст“, утворив т. зв. „французьку людову партію“ з метою: обєднати селянство, робітництво і середню верству, зберігаючи їх від впливів закордонних чинників, зокрема ж Комінтерну.

СТРАЙК ГОТЕЛІВ НА РІВІЄРІ.

ПАРИЖ, 29. 6. ПАТ. На основі рішення союзу готелярів департаменту Морських Альп по всіх важніших прибережних літнищах французької Рівієри позамикали готелі; в самій Ніці замкнули коло 450 готелів. Мешканці готелів можуть залишитися у своїх кімнатах, але не матимуть обслуги. Тому, що замкнення готелів приносить чималі шкоди французькій туристиці, слід сподіватися енергійної реакції влади.

Уже вводять комуністичний лад.

КРОВ НА ЦЕРКОВНИХ СХОДАХ.

МАДРИД, 29. 6. ПАТ. У Сан Ніколяс цивільна ґвардія усунула з одного двора 100 робітників, що самовільно його заняли і почали вирубувати дерева.

МАДРИД, 29. 6. ПАТ. В Марчена прихильники лівиці обкинули камінням гурт студентів та професорів, що виходили з церкви; чимало з них ранили.

Нова італійська морська база.

ЛЬОНДОН, 29. 6. ПАТ. Як подає „Морнінг Пост“, Італія взялася укріплювати острів Пантелярію, що лежить у половині дороги зі Сицилії до Тунісу, 160 миль на північний схід від Мальти.

ПАЦИФІКАЦІЯ АБІСИНІЇ.

АДІС АБЕБА, 29. 6. ПАТ. Губернатор пров. Ґалля Сідамо ген. Ґльорізо пацифікує та організує провінцію Ґалля Борана.

Справа Дарданелів у Монтре.

Женева, 24. червня 1936.

Справа віднови турецьких укріплень водовка Дарданелів та Босфору, яка творить предмет нарад теперішньої міжнародньої конференції у Монтре, є другорядною в порівнанні з питаннями взаємин між великими державами Европи, але спеціяльно нас ця справа близько торкається, бо Україна є краєм Чорного Моря під кожним оглядом, до того ж у цій справі московський уряд заінтересований не менше турецького. Велике зрозуміння для справи, яку обговорюють тепер в Монтре, з погляду інтересів поневолених націй СССР виказує „Журналь де Женев“, який пише між іншим таке: „Коли дарданельський пролив відкритий, Чорне Море лучить поневолені народи СССР з заходом, з демократією, з волею і надією на увільнення. Але Кавказ для СССР це нафта і манґан, Україна це збіжжя, хліб. Здобуваючи замкнення проливу Москва здобуває не лише зміцнення кайдан для поневолених націй, вона й — відсуває на безмежну віддаль кордони від джерел нафти і засобів поживи“.

Ці висновки п. редактора Бріке цілком слушні, настільки, наскільки Туреччина лишається союзницею Московщини. Але союзницькі взаємини між Туреччиною та Московщиною наскрізь конюнктуральні, бо московському урядові не пощастило витворити в Туреччині таку основу для своїх впливів, як наприклад у Франції, Еспанії, Чехословаччині чи навіть Румунії. Туреччина лишилась державою національною, як Італія, Німеччина та інші, проти яких Московщина проводить тепер боротьбу під фальшивим прапором походу проти „фашизму“. Туреччина не може бути помостом для поширення московської експанзії в напрямі до Середземного Моря не ставши жертвою московського імперіялізму. Туреччина провадить тепер боротьбу за своє право суверенности над берегами Босфору і ломить йдучи слідами Німеччини й Італії, версайські постанови не для того, щоб здійснити історичну мрію московського імперіялізму опанувати вихід з Чорного Моря до Середземного. В якій мірі і на яких умовинах конференція в Монтре здійснить жадання Туреччини, будемо незабаром бачити, але наївно було б припускати, що Туреччина буде рискувати своїм державним існуванням, замикаючи чи відмикаючи Дарданелі відповідно до потреб московського імперіялізму. Зрештою можна думати, що з відновленням турецької суверенности над проливом зникне одна з найголовніших підстав турецько-московської „приязни“.

Характеристичною рисою конференції в Монтре є те, що Італія участи в ній не бере, тим більше, що до скасування санкцій італійський уряд не хоче взагалі мішатися до европейських справ. Тим самим Італія полишає собі вільну руку поставитися так чи інакше, відповідно до обставин, супроти рішень конференції в Монтре. Оскільки Англія захотілаб справді, як це твердять деякі часописи, шахувати Італію московською фльотою, охороненою замкненими Дарданелями, Туреччина станулаб перед необхідністю вибирати остаточно між ворожими фронтами національних та

„большевизуючих“ держав: це був би для турецько-московського союзу дуже ризиковний іспит!

Коли укріплення Дарданелів загострює противенства між московським урядом та національними державами Европи, то це з погляду інтересів української державности річ корисна. Втягнення Московщини до боротьби за Середземне Море актуалізує поважно українську справу та збільшує зацікавлення нею в національних державах Европи, та передовсім в Італії.

Для устійнювання української інформаційної акції за кордоном треба мати на оці не так кожночасну політичну ситуацію та мінливі тактичні напрямі великих і малих держав, — як радше історичні, господарські та політичні шляхи розвитку поодиноких націй. Довголітня політика Рапалля передгітлерівської Німеччини та тісні італійсько-совітські взаємини не дозволяли властиво навіть припускати сучасного московського походу проти „фашистівських“ держав, так само, як сучасна турецько-московська „приязнь“ не дозволяє ніби припускати, що Туреччина може стати одного гарного дня південною Фінляндією. А така евентуальність зовсім не виключена. В цім випадку доведеться і Румунії гірко жалувати своє сучасне (просовітське) становище на конференції в Монтре, або рішуче змінити його та замкнути випадову браму, якою для Совітів стала Румунія пана Тітулеску.

М. Данько.

Ілля Еренбург і д-р Олександер Павенцький.

Як відомо, недавно відбувся зїзд словацьких письменників у Тренчанських Теплицях, на якому в імені радянських письменників промовляв відомий російський письменник, співробітник „Ізвестій“ Ілля Еренбург. На зїзді познайомився з Горняком, співробітником „Русского Народного Голосу“, який витав зїзд від імени „карпаторусских писателей“. І в його супроводі Еренбург прибув на днях до Мукачева, щоб на місці переконатися, чи нарід такою мовою говорить, якою пан Горняк говорив з ним.

Ілля Еренбург перебув два дні в Мукачеві, говорив між іншим і з паном Михайлом Демком, редактором „Русского Вѣстника“, але ніодному політикові й редакторові російського напрямку **не хотів признати, що на Підкарпатті живе „русскій народ“.**

Не переконали Еренбурга „карпаторусскі“ москвофільські лінгвісти, лише переконав один селянин зі села Лучок, якого Еренбург стрінув на вулиці та завів з ним розмову.

Після того Еренбург, як Демкові так і Горнякові при численних свідках заявив, що вони говорять дуже поганою покаліченою славянською мовою, якої він у своїм житті ще не чув. Сам Еренбург став потім переконувати Горняка й Демка, що вони роблять погану культурну політику, бо на Наддніпрянщині перемогла українська літературна мова, у Галичині так само, отже нема рації тут придержуватися того, що історія засудила на неминучу смерть.

Розумні слова Еренбурга були громом з ясного неба для Горняка й Демка й вони не могли йому нічого відповісти.

Між іншим Еренбург пообіцяв, що до „Известій“ напише репортаж про свою подорож по Підкарпатті й займеться мовною боротьбою.

Подаючи цю вістку „Земля і Воля“ з 12го ц. м., мукачевський орган українців — членів аграрної партії, додає від себе таку примітку:

„Нас від ідеольогії Еренбурга ввесь світ відділює, але в цьому його погляді мусимо йому признати рацію. Народ Підкарпаття творить одну мову, етнографічну одність в великим українських народом у Великій Україні, в Галичині та на Буковині“.

Зате у нас, галичан, той виступ російського письменника викликує інші рефлексії: який жаль, що п. Еренбург, вертаючись до Москви, не поступив до Львова, де міг би зібрати теж прецікавий репортажний матеріял про анахроністів москвофільських недобитків, які конвульсійно тримаються справи, що її історія безапеляційно засудила на смерть.

Ось недавно, 11то ц. м., відбувся у Львові зїзд „Общества ім. М. Качковського“. Замітний на цьому зїзді м. ін. виступ д-ра Олександра Павенцького, одного з оборонців у варшавському процесі а тепер у процесі проти Бандери і тов. у Львові, на тему „рутенщини“ й общеруської культури. Свій виступ зафіксував він на сторінках „Русского Голосу“ ч. 23 у формі передовиці із зазивом до нової управи Общ. ім. Качковського. У тій статті зазначує автор у кількох рядках і своє відношення до українства. Ось воно:

„Пусть украинскій сепаратизм отгораживается от подлинного содержанія слова „Русь“. Это его дело. Известно ведь, что еще в половине прошлаго века мазуры твердили, что они не поляки...“

Не звертали б ми уваги на це гумористичне порівнання, вважаючи його радше висловом маняцтва спантеличеної людини, яка живе у хмарах. Не можемо тільки зрозуміти, як можна погодити переконання, що українців взагалі як нації **нема,** з обовязком і совістю оборонця фанатиків українського націоналізму?! Як можна брати участь у політичних українських націоналістичних процесах та одночасно у прилюдній формі опоганювати українську ідею?!

Ми хотіли поставити п. Павенцькому цей запит зараз після появи його передовиці в „Русскому Голосі“ (органі, який засадничо негує істнування української нації), однак не зробили цього виключно з огляду на інтереси його клієнтів у теперішньому львівському процесі. Не перечимо, що д-р О. Павенцький ці інтереси на судовому терені заступає солідно й не погано: і ми теж потрактували його, як судового оборонця, обєктивно та подали зміст його промови у звіті з учорашньої розправи. Але маємо враження, що на будуче п. д-р О. Павенцький буде приневолений зробити порядок зі своїм „роздвоєнням особовости“ і рішитись на одну з тих комбінацій, яка **етично і світоглядово** виключає другу. В душу ніхто йому лізти не хоче, але коли він прилюдно, друкованим словом кпить собі з українства, накликує до боротьби з ним та оплюває його — то це справа зовсім окрема...

Як Апостольська Адміністратура на Лемківщині викликує зріст православія.

II.

Настрої у користь православія у звязку з креуванням Ап. Адміністрації збільшала серед лемків ще й та обставина, що згадану Ад-цію забезпечено (не знати властиво перед ким?) різними тайними аґентами й жандармами. Лемків найприкріше вражало те, що перед кожною поїздкою Ап. Ад-тора по Лемківщині їхав наперед тайний агент (очевидно поляк), а вслід за ним були мобілізовані всі місцеві постерунки поліції. До такої дивної помочі для місійної діяльности церковного достойника лемки передтим ніколи не були призвичаєні! „Польську інтриґу“ добачили лемки й у висилці кандидатів на гр.-кат. священиків на студії до *польської* (римо-кат.) семинарії у Кракові, хоч гр.-кат. Церква, попри три гр.-кат. семинарії в Галичині, має ще семинарію на Волині у Дубні та дві (українську і російську) у Римі.

Чи „Латинник“ з „Оріенса“, маючи це все на увазі, твердитиме ще дальше, що зріст православних настроїв серед великої скількости лемків „не уповажнює до висновку, що вину за це несе створення окремої лемківської Ад-ції“?!

Пригляньмося тепер вартости твердження „Оріенса“, що „згадані настрої булиб ще сильніші, колиб тої Адміністрації не було“.

Дуже дивуємось, що „Оріенс“ не підтримав цієї тези хочби слабонькими мотивами. Чейже такий поважний журнал не повинен оперувати пустословними фразами на тему „що було би, якби не було...“

У відповіді твердимо, що згаданих настроїв на Лемківщині напевно не булоб, колиб не заводили там штучно й без ніякої церковно-релігійної потреби Апост. Адміністратури.

А не булоб тих настроїв по-перше тому, що в душі лемка не булоб тоді місця на поняття „польської інтриги“ (тісно звязаної в тією імпрезою), а вслід за тим не дразнилиб його ті всі вище наведені махінації. По друге: всім тим, які цікавляться Лемківщиною, добре відомо, що настроїв у користь православія у двох останніх роках перед утворенням Ап. Ад-ції загально серед лемків греко-католиків *вже не було*. Доказом є факт, що в тім часі не то якесь ціле село, але ніяка поодинока родина не перейшла на православія. Що більше. Серед великої скількости православних лемків (на два роки перед появою Ап. Ад-ції) можна було замітити прихильний зворот до гр.-кат. Церкви. Внаслідок кількалітньої душевної еволюції змінили православні лемки своє вороже становище до своїх братів гр.-католиків і почали відноситись до них прихильно. Навязали знову із собою давні добрі сусідські зносини, а навіть почали у великій скількости ходити до гр.-кат. церков на богослуження, що до 1932. року було дуже рідким явищем. При тім можна було замітити поворот до унії не лиш поодиноких осіб, але на-

На заклик короля.

СОФІЯ, 29. 6. ПАТ. На заклик короля шофери припинили страйк і передефілювали з таксівками перед корол. палатою, кидаючи оваційні оклики на честь короля.

ПІДСУМКИ ЗАВОРУШЕНЬ У КОВНІ.

ТІЛЬЗІТ, 29. 6. ПАТ. Офіційний комунікат литовської влади ствердженує, що підчас заворушень 17. і 18. ц. м. ранили 10-х поліцаїв і цивільних осіб, а одну убили. 340 осіб арештували, з них 160 увільнили, віддаючи решту судові за підбурювання робітників до заворушень та за опір владі.

ПЕРЕСТРІЛКА З КОМУНІСТАМИ.

БІЛГОРОД, 29. 6. Авас. Коло 500 осіб під проводом комуністів намагалося продертися до б. чорногорської столиці Цетинії. В перестрілці з поліцією убили 2 особи, 16 ранили. Поліція арештувала коло 50-ох демонстрантів, решту розігнали.

СУСПІЛЬНІ РЕФОРМИ В БЕЛЬҐІЇ.

БРЮССЕЛЬ, 29. 6. ПАТ. Палата послів ухвалила проект закону про мінімальні зарібки, про платні відпустки та про 40-годинний тиждень праці.

Виїмковий стан на всіх палестинських залізницях.

ЄРУСАЛИМ, 29. 6. ПАТ. Вчора завели виїмковий стан на всіх залізницях Палестини, за виїмком лінії Афуле Бей Сан та відтинків, де залізниця переходить крізь спокійні місцевости. Виїмковий стан обовязує від год. 19. до 4.30.

Місто Лідда, як важний залізничий вузол, підпадає під виїмковий стан. За минулий тиждень в околиці Набльос, Тулькарем та Канлюда терористи убили 54 особи, ранили 98.

ЗБІРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ.

ЄРУСАЛИМ, 29. 6. ПАТ. На місто Лідду наложили 5.000 фунтів збірної гривни.

РЕПРЕСІЇ ПРОТИ АРАБСЬКОЇ ПРЕСИ.

ЄРУСАЛИМ, 29. 6. ПАТ. Влада припинила на десять днів арабський часопис Аль Ісламія.

віть цілих родин. Словом, була оправдана надія, що недалекий той час, в якому поважна частина православних лемків стане знову членами нашої гр.-кат. Церкви. З наміром повороту до гр.-кат. Церкви православні тоді навіть не крились, але отверто виявляли його чи то перед автором цих рядків чи у своїх розмовах і стрічах з лемками гр. католиками. Аж тут повсім несподівано появляється на лемківському овиді Ап. Адміністрація! Не перечимо, що деякі одиниці приняли прихильно її появу, однак загал лемків віднісся до неї стримано, холодно й критично. Колиж вийшли на яву ті махінації, в наслідку яких прийшло призначення о. Масцюха, тоді між лемками, як гр.католиками так і православними, заклекотіло наче в улию! Колиб ще польські адміністраційні чинники з одного боку та москвофільські менери другого залишили були пок. Масцюха в спокою і не ускладнювали йому ситуації, а сам о. Масцюх коли би був поводився тактовно, то може й шум був би втихомирився. Тимчасом діялось таке, що не лиш ті православні, які були прихильно настроєні до гр.-кат. Церкви, здержались від повороту до цієї Церкви, але також й серед поважної частини гр.-католиків зросли симпатії в користь православія. До згаданого прикладу зі селами Зиндранова й Барвінок покличемось ще на настрої гр.-кат. села Римавівська Завадка, православного села Терстяна (вистарчить спитати про настрої тамошніх людей у звязку з празником Покрови Пр. Б. в 1935. р.) та деяких сел у Грибівщині.

Масові переходи на православія були — як відомо — у 1926—28 роках; знову в 1932. р. перейшли на православія всього два села: Устя Руське й Регетів й то частинно.

Зовсім слушне й оправдане твердження „Діла", що настрої в користь православія підчас урядування Ап. Ад-ції не вилялись в офіціяльний перехід лемків на православія головно через недостачу матеріяльних засобів лемків, старається „латинник" опрокинути пустою формулкою без ніяких доказів. Вправді не відважився „латинник" писати, що це твердження „Діла" незгідне з правдою, всеж таки він заявляє, що „трудно пояснити собі цей статус кво виключно браком гроша у народа". Але автор цих рядків знає відносини на Лемківщині трохи краще як „латинник" (бо від 25 літ живе на Лемківщині, а від 8 літ навіть в середовищі православія) і розуме, що значить кромішня нужда лемків, для яких будова нової церкви — це недосяжний подвиг.

Дуже гарно звучить фраза, що Ап. Ад-цію „треба лиш розуміти чисто по церковному й очікувати від неї сповнення виключно лиш тих задач, які поручила їй Ап. Столиця, а не ведення такої чи іншої політики"; тоді — чуємо — релігійні відносини на Лемківщині уложаться гармонійно. Ця гармонія це „піюм дезідеріюм", так само, як вимога такого містичного підходу від селян. Мабуть і сам „латинник" та „Орієнс" не вірять в це, щоби Ап. Ад-ція Лемківщини сповняла виключно ті задачі, які вложила на неї Ап. Столиця. *В понятті Ап. Ад-ції неподільно сплелись і реліг. ціль Ап. Столиці і політичні зазіхання деяких чинників.* Тому саме „розуміння" цієї Ад-ції (як хоче „латинник") „як чогось чисто церковного" не має ніякого змислу, бо з такого розуміння нічого корисного і для самої Церкви не вийде.

А вже цілком годі зрозуміти, чому власне (якщо Ап. Ад—ція має вже остатись) треба її ще на один чи два деканати поширити. Чи тому, щоб і тих два спокійні деканати зворохобити та внести в них політичні й віроісповідні гострі суперечки та взагалі зробити з них такий самий терен експерименту, як з отих 9 лемківських деканатів?!

Що в пропозиції залишити й надальше лемківську Ап. Ад-цію нібито для „добра кат. Церкви" криється щось трохи більше як саме добро кат. Церкви, бачимо хочби з того, що „латинник" покликується на „bądź co bądź odmienną od reszty kraju mentalność i charakter Łemków, bez przesądzania kwestji ich narodowej przynależności i nazwy".

Цікава річ: Чому, з огляду на добро Церкви ніхто з поляків не жадає утворити окрему дієцезію для куявяків, мазурів, чи якихсь там кашубів, яких менталыність і характер далеко більше ріжниться від менталыности й характеру решти поляків, як менталыність і характер лемків від менталыности й характеру решти українського народу?!

Коли глибше вдуматися в статтю „Латинника" п. з. „Кілька слів про Лемківщину", то треба прийти до висновку, що не лиш саме добро Церкви подиктувало йому його статтю в „Орієнсі", але ще й якесь інше „добро". Одначе це друге „добро" „латинник" доцільно скриває, бо чейже не лицює йому вигадити з тим „добром" так сміло й отверто, як роблять це автори статтей в краківському „Курієрку" чи в якомусь там виленському „Слові"...

Лемко.

Поможіть перебути рідношкільний передновок!

Прилюдна збірка на Рідну Школу від 5—7 липня 1936.

Наш нарід знає, що то значить передновок, коли не стає хліба на прожиток, не стає паші для худібки, не стає збіжжя під весняні засіви. Тоді помагаємо один одному, а в тяжчих обставинах роблять збірки і пересилають потребуючим та уможливлюють їм перетривати чорну годину. Так воно й повинно бути.

Переднівком для Рідної Школи є вакаційні місяці: липень і серпень, бо тоді нема і тих мізерних шкільних оплат, що їх оплачує рідношкільна молодь за науку. А видатки Рідної Школи і в літніх місяцях не зменшуються. Треба поправити й відновити шкільні будинки, треба придбати конечне шкільне приладдя, треба вплатити високі належитости до Обезпечальні, треба і рідношкільному вчительству, якому Рідна Школа залягає платні від березня 1936 р., дати засоби на прожиток. Дотогож орґанізація дитячих садків і гуртків доросту Р. Ш. та оборона українського шкільництва і вчительства вимагає чимало вкладу. Отже вакаційний передновок Рідної Школи дуже важкий і тому Рідна Школа звертається до українських установ і до цілого українського громадянства з покликом: Поможіть!

Саме є нагода кожному прийти з допомогою Рідній Школі. Львівське і тернопільське Воєвідство дали дозвіл Головній Управі Рідної Школи на прилюдну збірку в грошах і натураліях на своїх областях від 5—7 липня 1936 р.

Подбаймож, щоб та прилюдна збірка на Рідну Школу була дійсно всенародня, щоб не оминути ніодної української установи, ніодної української хати. Велику й жертвенну працю рідношкільного вчительства і цілої Рідної Школи признають всі — свої і чужі. Одначе найкращим виявом того загального признання нехай буде негайна допомога Рідній Школі у скрутний час її переднівку.

Хоча цим разом на области станиславівського Воєвідства нема дозволу на прилюдну збірку, то надіємося, що українське громадянство й того воєвідства самочинно візьме участь у тій загальній акції і перешле почтою одноразові датки до Головної Управи Рідної Щколи у Львові, вул. Сикстуська 46.

Віримо, що ввесь український загал поможе Рідній Школі хоча найменшими, але масовими жертвами перетривати важкий час рідношкільного переднівку.

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ

Микола Заячківський, голова. д-р Степан Ганицький, секретар.

Величавий „День Просвітянки" у Бродах.

ХУЛІГАНСЬКИЙ НАПАД КОМУНІСТІВ. — Д-Р В. ЛЕВИЦЬКИЙ ТЯЖКО РАНЕНИЙ.

В неділю 28. червня ц. р. відбулося у Бродах величаве свято „просвітянки", що його зорганізувала філія „Просвіти" під проводом невтомної голови п-і **Марії Жовнірчукової.** Свято почалося богослуженням на площі коло церкви св. Юрія. По богослуженні вирушив зпід церкви похід просвітянок і просвітян з таблицями з усіх сіл брідського повіту і пройшов вулицями міста на пл. Богуна. В поході йшло коло 3.000 осіб, здебільша селянок, з трьома орхестрами, а по боках велика маса народу. На переді походу йшла голова філії п-і М. Жовнірчукова, з делеґатами центральних установ: п-ею Л. Горбачевою, секр. М. Дужим та пос. В. Кузьмовичем. На площі передефілювали перед виділом філії „Просвіти" і делегатами бадьорі лави просвітян та просвітянок, заквітчані вінками. Гарні народні строї та бадьора постава маси селянок і селян викликали бурю оплесків. Свято відкрила і привитала делеґатів голова філії. З черги хор відспівав просвітянський гимн і п-і Л. Горбачева склала довший привіт. По черговій хоровій продукції **пос. В. Кузьмович** виголосив палку промову до просвітянок. Коли пос. Кузьмович згадав про Крути, з невеличкого гуртка осібняків які протиснулися близько трибуни, впали перші оклики „ганьба". В першій хвилині ніхто не звертав на це уваги, бо присутні міркували, що цей оклик звернений проти большевиків. Колиж промовець згадав про страшний гнет большевиків на Совітській Україні, знову впали оклики „ганьба", „славно", „геть з фашистівсько-ундівсько-клерикальною „Просвітою", „робітничо-селянські делегати на трибуну" і т. д.

Це кричав гурт комуністів, зложений з жидів, поляків та запаморочених комунізмом наших таки кільканацятьох селянських хлопців, мабуть зі села Чехи і Пониквиця, які озброївшись ножами, костетами і палицями прийшли зорганізовано гуртом коло 50 осіб з метою дістатися на трибуну, щоб поширити свої гасла між масою селянства. Мала кількість впорядчиків не могла дати собі ради з комуністами-хуліганами. На щастя на свято прибув зорганізовано теж невеличкий відділ луговиків. Вони негайно витиснули авантюрників від трибуни. Колиж комуністи кинулися з ножами на луговиків, пішли в рух теж палиці луговиків і комуністи почали втікати через паркан. Перші втікали — річ ясна комуністи жиди і поляки, останні наші доморослі комуністи і вони дістали найбільше. Підчас цієї авантюри один з комуністичних хуліганів, мабуть поляк, схопив рукою старшого вже мужчину, 54-літнього д-ра В. Левицького, адвоката з Підкаміня і завдав йому штилетом дві рани під ліву лопатку ззаду та ранив його крім того в голову. Тяжко раненого, зовсім непричасного до цієї бійки д-ра В. Левицького перевезли до шпиталю, де він бореться зі смертю.

Німці про крізу Ліги Націй.

БЕРЛІН, 29. 6. ПАТ. Те, що тепер діється в Женеві, окреслює німецька преса як розвал Ліги Націй та всієї европейської системи.

„Фелькішер Беобахтер" звертає увагу, що „Америка тікає з Ліги Націй", „Берлінер Таґеблят" уважає, що тепер Німеччина не малаб по що вертатися до Женеви.

БЕРЛІН, 29. 6. ПАТ. Промовляючи на зїзді віртемберського відділу націонал-соціялістичної партії в Штуттґарті, мін. Ґебельс ствердив м. ін., що нім. уряд не має часу займатися міжнародніми непорозуміннями — він мусить перш за все здійснювати націонал-соціялістичну програму. Коли німецький уряд зброїться, то не йде йому про дешеві воєнні лаври, якими підніс би він свій внутрішній престіж. Німеччина мусить сама приготовитися до оборони — на Лігу Націй не може здаватися, беручи під увагу її поставу в абісинській справі. „Ліга Націй — закінчив Ґебельс — є добра, але летунська ескадра і армійський корпус — ліпші".

Поранений не виголошував ніякої промови, як про це пише вже „Век Нови" з 30. червня ц. р. Прибув лише на свято як просвітянин. „Век Нови" повідомляє, що до шпиталю перевезли теж Івана Ілящука з Голосковець. Це мабуть один з комуністичних вожаків.

Після цього инциденту свято пройшло вже спокійно. Грала ще орхестра, дівчата виконували ще вправи вільноруч. Свято закінчилося дефілядою і залишило якнайкраще враження.

Слід підкреслити ще один знаменний факт. Прогнані з площі комуністи зібралися за парканом і звідтіля погрожували смертю провідникові луговиків, виголошували комуністичні гасла й оклики, а на місці не було ніодного поліцая, який прогнав би геть комуністичних хуліганів.

ЗА ОКЕАНОМ.

ПЕРША СТРІЛЕЦЬКА МОГИЛА В КАНАДІ.

Українці міста Вінніпегу перший раз цього року вшанували память найкращих синів України. За ініціятивою Дм. Микитюка б. У. С. С. і пароха церкви св. Володимира та Ольги, о. д-ра Кушніра висипали бувші стрільці УГА своїм товаришам по зброї прекрасну могилу на українськім кат. цвинтарі, який лежить при головній дорозі в північній стороні міста Вінніпегу. Висипана могила у формі стятого стіжка, висока на 12 стіп, з дубовим високим хрестом, з терновим вінцем та відповідною таблицею, зверненою фронтом до головного битого шляху, на тлі цвинтарного краєвиду представляє імпозантний вид. Першого дня Зелених Свят, 31. травня ц. р. відбулося врочисте посвячення цієї першої на амер. землі стрілецької могили, якого довершили чотири місцеві парохи, а саме: о. д-р В. Кушнір, о. П. Божик, о. ігумен Каминецький і о. Головка. Близько три тисячі українців взяло участь в цім святі. Відкриття нагробного памятника довершив о. д-р Кушнір б. член української військової місії в Італії. В своїй бесіді він підчеркнув значіння цього небуденного а першого того роду свята на американськім континенті.

Другим з черги промовцем був сотник УГА. п. І. Чайка, б. командант Х. бригади. По промовах відбулася за душі поляглих жалібна панахида, в часі якої співав хор під управою п. Мороза.

Величаве свято

в честь сен. Горбачевського в Чорткові.

У неділю, 28. червня ц. р. відбулося в Чорткові небуденне свято з нагоди 80-ліття життя сеніора наших громадянських і політичних діячів, сен. д-ра Антона Горбачевського. Свято відбулося заходами окремого ювилейного комітету, створеного при повітовій організації УНДО в Чорткові. На чолі комітету стояв місцевий адвокат д-р Іван Хичій, заст. голови пов. комітету УНДО на Чортківщину. В 4. годині пополудні заповнилася по береги найбільша в Чорткові саля делегатами всіх громадських організацій Чорткова та Чортківщини, Бучаччини, Борщівщини, Копичинеччини, Гусятинщини й Заліщиччини. На салі на перших місцях засіли представники Центрального Комітету УНДО та більшість членів Української Парляментарної Репрезентації. По 4-ій годині ввійшов на салю в товаристві членів Ювилейного Комітету та сеніора д-ра Теофіля Окуневського з Городенки ювилят сен. Горбачевський. При його вході на салю всі присутні встали, а орхестра відіграла національний гимн. Потім заняв ювилят місце на гарно прибраній килимами і національними прапорами та національним гербом сцені, а поруч нього заняли місця делегати львівських централь.

Перший промовив до ювилята д-р **Іван Хичій**, що в своїй обширній промові зясував присутнім повне важких трудів і праці життя ювилята і підкреслив найважніші моменти з його громадянської та зокрема політичної діяльности. Опісля прийшов до слова представник Головного Виділу „Просвіти", **пос. Зиновій Пеленський**, що вручив ювилятові грамоту почесного члена „Просвіти". З черги промовив до ювилята від ЦК УНДО й Української Парляментарної Репрезентації пос. **Василь Мудрий** та вручив ювилятові пропамятну грамоту. Від Союзу Українських Адвокатів витав ювилята пос. д-р **Ст. Біляк**, від Гусятинщини адвокат **Шахнович**, від численно заступленого в цьому святі духовенства привитав ювилята о. декан **Саврій**, а від Заліщиччини бувш. сен. **В. Бараник**. Від дітвори віддеклямували прекрасні поезії, зложені на честь ювилята, **Паладійчуківна** та хлопчик **Сось**. Діти були в народніх одягах і їх виступи зробили незвичайне враження на ювилята та на присутніх.

На всі ті привіти відповів у довшій промові, навіяній молодечим запалом і бадьорістю 80-літній ювилят.

Між поодинокими промовами співав хор під батутою управителя ґімназії „Рідної Школи" в Чорткові проф. **Масевича**.

На свято наспіло дуже багато письменних і телеграфічних привітів, а між ними привіти від перешкоджених членів УПР, що не могли приїхати до Чорткова, а саме сенаторів Павликовського, Децикевича, Луцького, Лободича, послів Целевича, Кузьмовича й Волянського, від о. прелата Леонтія Куницького й д-ра Дм. Левицького, а далі від маршала сенату Пристора, віцемаршала сойму, Шецля, від сен. Голуховського й ґен. Зажицького та пос. З. Стронського. Далі наспіли привіти від брата ювилята проф. д-ра Івана Горбачевського з Праги, від д-ра Ол. Колесси з Праги й від згуртованої в Українському Центральному Комітеті в Варшаві наддніпрянської еміграції.

Свято закінчилося відспіванням національного гимну. Вечором відбувся в честь ювилята комерс у великій салі „Брістолю". Про всі подробиці свята докладніше подамо в окремому дописі з Чортківщини.

В обороні килимкарського виробництва.

З листів до Редакції.

Хвальна Редакціє!

В „Ділі" з дня 19 травня ц. р. появилася стаття п. ред. М. Голубця п. в. „Мистецький килим", в якій на початку сказано: „Килим це сьогодні дуже популярне слово: продукція килимів належить до найпоплатніших. Продукують їх усі: арійці так само добре як семіти, поляки, так само як українці, неуки, з рівною завзятістю, як знавці, люди з кваліфікаціями і просто таки партачі. Склепові вітрини і плечі торговців носіїв, так і вгинаються під тою килимарською тандитою".

Далі читаємо в тій статті, що ринок засипується всілякими „маками", „рожами" і врешті автор зазначує, що мовляв одна тільки фірма зберегла мистецький вигляд килиму, а цією фірмою є „Гуцульське Мистецтво". Далі йдуть похвальні гимни на „Гуцульське Мистецтво" і його вироби.

Нічого не можу мати проти того, що хтось вихвалює якусь там фірму і хоч не всі килими цієї фірми стоять на мистецькім рівні, що зовсім зрозуміле, коли взяти на увагу масовість продукції, і безсторонньо признаю, що деякі килими „Гуцульського Мистецтва" стоять на високому рівні. Забираю в тій справі голос тільки тому, що наведений на початку вступ статті п. М. Голубця в „Ділі" а також і дальші вислови про інші фірми, могли би робити враження, що деякі закиди торкаються і моєї фірми, себто фірми „Глинянські килими М. Хамули". Бож у статті ясно і недвозначно сказано, що крім фірми „Гуцульське Мистецтво" інші фірми дають тандиту і запихають вітрини своїх виставбудьчим. Так ставити справу було би дуже кривдяче, бо як усім відомо моя виробня килимів, яку веду у Глинянах, існує вже 50 років і вона перша почала боротись з тандитою даючи нові зразки килимів, збагачуючи їх крім оригінальних народніх зразків проектами деяких наших мистців. За час свого існування здобула фірма М. Хамули світове признання так щодо орнаменту, гармонізації красок, сирівця і його виконання, а саме: золоту медалю на світовій виставі в Льондоні 1899 р., в Парижі 1900 р., у Відні 1901 р., як також у Львові 1894 р., Познані 1928 р., Катовицях 1930 р. і Вильні 1932 р. та багато ріжних признань із вистав у краю і закордоном. А найліпшим свідоцтвом і найбільшою нагородою моєї фірми є те, що глинянські килими М. Хамули здобули собі признання і славу, і нема сьогодні культурної людини в

III. Зїзд делеґатів Міської Споживчої Кооперації.

В салі „Української Бесіди" відбувся 28. VI. 1936. р. третій з черги зїзд української Міської Споживчої Кооперації.

Зїзд відкрив дир. „Нар. Торговлі" *інж. Юліян Павликовський*. У своїй промові вказав на величезну вагу української м. с. к. в житті нації і в її змаганні здобути місто. Сподіється, що М. С. К. переборе трудноші та байдужість українського міщуха і сповнить своє велике завдання.

До Президії Зїзду запропонував *д-ра Чучмана* з Миколаєва і *дир. Гаврилова* з Тустанович, що Зїзд одноголосно прийняв.

Після того п. *Салевич* („Н. Т." Львів) відчитав реферат про змагання за найкращий вислід праці спож. кооператив у 1936. Ніодна з М. С. К не дістала диплому, бо сільські спож. к-ви перевищали їх, а відзначень було всього 48 на три тисячі кооператив.

Дир. Лазорко („Н. Т." Львів) прочитав реферат на тему передумовин торговельного розвитку М. С. К., в якім подав фахові завваги і вказівки до праці працівників і управ М. С. К.

На канві рефератів розвинулась цікава і ділова дискусія, у якій забирали голос п. Пеленський (Жовква), п. Михайлів (Винники), п. Спольський (Богданівка), п. Рижевський (Бережани), п. Салевич (Богданівка), п. Майхрович (Долина), п. Заяць („Суспільний Промисл" Львів), проф. Бобяк (Бережани), п. Любінець (Перемишляни), д-р Коберський (Львів), п. Гаврилів (Тустановичі), проф. Демчук (Перемишль), п-і Микулова (Калуш), дир. Филипович (РСУК Львів). Всі дискутанти стверджували деяку поправу у відносинах, хоч ще далеко до доброго стану. Причина цього у психіці нашого населення міст, яку треба змінити, коли М. С. К. хоче виконати свою місію.

Сен. інж. Павликовський відповідав на ріжні заміти щодо централі „Нар. Торговлі" і вказував на те, що тільки ведення ко-ив на рочдельських засадах, без боргу і примуки дарунками може дати добрі наслідки. Остерігав перед високою калькуляцією і взивав до виховної акції серед населення міст. Крім інших справ найважнішою передумовою успіху є і мусить бути здібність конкуренції.

Після того оба референти відповіли коротко на питання і заміти.

Вкінці зїзд ухвалив XVII. резолюцій, в яких одна звертається з просьбою до української преси звернути пильну увагу на пропаґанду міської споживної кооперації серед українського громадянства.

Відчитовий вечір СУС „Основа" в Данціґу.

Дня 15. ц. м. улаштував СУС „Основа" в Данціґу в німецькім Студентськім Домі відчитовий вечір, на який запрошено проф. д-ра І. Мірчука, директора Українського Наукового Інституту в Берліні, на прелеґента. Проф. д-р Мірчук виголосив реферат про „Український світогляд" та відчитав реферат проф. З. Кузелі про „Підстави української народности". (Проф. Кузеля з огляду на здоровля не міг приїхати до Данціґу. На вечір прибули професори Високої Технічної Школи, запрошені громадяни та представники преси. Більшість авдиторії творила німецька студентська молодь як запрошені гості та українська як господарі.

Оба реферати, де в першім проф. д-р І. Мірчук подав на підставі аналізи української історії, мистецтва та звичаїв засадничі складники українського світогляду, як другий, де зібрано важніші події української історії, літератури і статистичні дати з ділянки економічної, знайшли вплив в авдиторії.

В данціґській пресі, в офіційнім орґані націонал-соціялістичної партії „Дер Данціґер Форпостен" і в „Данціґер Ноесте Нахріхтен" з дня 16. ц. м. появилися статті з докладним змістом рефератів і прихильними рецензіями.

Відчитовий вечір слід вважати вдачним кроком для популяризації української культури в Вільному Місті Данціґу.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

цілім краю, що не знала би про глинянські килими фірми М. Хамули. Тож уважаю, що не можна промовчувати про килими М. Хамули, коли говоримо про килими взагалі, або вироби фірми М. Хамули рівняти з виробами торговців'носіїв.

Оцих кілька слів прошу ввічливо не відмовити помістити у Вашому часописі в імя справедливости і для вірної інформації нашого громадянства.

Прошу приняти вислови моєї пошани.

М. Хамула.

Михайло Бачинський відпекується РСО.

Дістаємо листа, що його містимо без найменших змін. Крім справи, що творить зміст цього листа, — цікавими ще є мова й правопис, що їх вживає державний комісар одної з найстарших українських культурних установ.

До
П. Т. Редакції Газети: „Діло"
у Львові Ринок 10.

На підставі артикулу 19-ого Пресового Закона, — в звязи з напечатаною в 141-шім числі „Діла" з пятниці 26-го червня 1936. р. статею під наголовком: „Орієнтація на червону Москву і вірнопідданість Польщі", прошу о поміщене в найблизшім числі „Діла" слідуючого спростовання: „Неправдою есть, що на становищі державного комісаря Народного Дома перебуває член Русскої Селяньскої Організації, правдою натомість есть, що теперішний державний комісар Народного Дома не есть членом Русскої Селяньскої Організації і що ним ніколи не був.

С повним почтенієм
Михаіл Бачиньскій
державний комісар „Народного Дома" во Львові.

Львів, дня 27-ого червня 1936 р.

Історія паралельок у Тернополі.

З друкованого недавно в „Ділі" реферату посла д-ра Ст. Барана на маніфестаційному вічі в Тернополі в неділю 7 червня ц. р. в справі реактивування державної гімназії з українською мовою навчання в Тернополі, розвязаної безпідставно у часі пацифікації у вересні 1930 р., знана читачам „Діла" історія цієї шкільної установи і заходи українського громадянства для її привернення. Залишились вони безуспішні, як зовсім безуспішними були теж і заходи Української Парляментарної Репрезентації у цій справі.

На те все появився розпорядок Кураторії Львівської Шкільної Округи з 26. травня 1936 р. № II—16339/36, яким утворено рівнорядні кляси від І. до IV. при III. державній хлопячій гімназії ім. М. Коперника з польською мовою навчання в Тернополі під умовою, що зголоситься достаточне число кандидатів. Кандидати приватних шкіл з неповними правами державних шкіл — такою є коедукаційна гімназія Р. Ш. в Тернополі — мали здавати вступний іспит. Директор III. гімназії (давнішої реальної школи) п. Лещинський оголосив вписи до кляс І. до IV. українських паралельок у днях від 1 до 18 червня ц. р. Українське громадянство ті вписи цілковито збойкотувало, на що жалується місцевий санаційний орган „Глос Польскі", і **до паралельок не вписався ні один учень.** Супроти такої однодушної постави українського громадянства Тернопільщини згаданий вище розпорядок Кураторії став безпредметовий і українських паралельок при III. польській державній гімназії взагалі не буде.

Не допускаючи до реактивування української державної гімназії в Тернополі, що проіснувала 32 літ і якої ліквідація була тільки одним з репресійних засобів у часі пацифікації і яку давно повинні були уневажнити, — державна шкільна магістратура творить у цьому році **нову пяту з черги польську державну гімназію в Тернополі.** Оголошено іменно й переведено вписи до І. кляси державної механічної гімназії в Тернополі так, що сьогодні істнують у Тернополі три польські хлопячі державні гімназії і одна польська дівоча державна гімназія — на місце розвязаної української і в її будинку — загально освітнього типу і оце пята фахова — механічна — з черги чотирнацята на території тернопільського воєвідства, тоді як **українська більшість цієї території не має ні одної державної гімназії.**

Тернопільські поляки робили заходи для оснування в Тернополі ще одної фахової — а саме купецької — коедукаційної гімназії вже у цьому році. Це покищо не вдалося мабуть з буджетових оглядів й тому вдоволилися вони покищо приватною купецькою гімназією під фірмою Т.Ш.Л. і перевели вже вписи до І. кляси.

З 15 червня ц. р. зліквідовано учительську державну хлопячу семинарію. Решта учителів пішла на емеритуру або перенесуть їх до вселюдних шкіл. Не зліквідовано лише директора п. Леопольда Голубовича. Він залишається дальше у службі на місці і має наглядати над школою вправ — очевидно польською, бо українську зліквідовано ще перед 10 літами — і ждати до утворення державного учительського лицею, що станеться з 1. вересня 1937 р. Тоді теж відкриють у Тернополі й кілька загальноосвітніх державних лицеїв з польською мовою навчання.

Наприкінці слід зазначити дуже поважний приплив нашої молоді у цьому році до коедукаційної гімназії Рідної Школи в Тернополі. До вступного іспиту до І. кляси зголосилося стокількадесять учнів й учениць, з яких принято коло сотні. Зголосилося теж і здало іспит поважніше число учнів і учениць до вищих кляс від II до IV кляси нового типу. В цей спосіб збільшиться значно фреквенція у цій нашій шкільній установі і гімназія Рідної Школи в Тернополі буде найбільшою з усіх гімназій Р. Ш. у краю

Місяці травень і червень — це пригадка Вашого обовязку супроти Т-ва Охорони Воєнних Могил та Українського Т-ва Допомоги Інвалідам.

ФРІДРІХ КАРІНТИ

ПРИЯТЕЛЬКИ.

— Ти питав про Ольгу? — почала моя янгольського серця жіночка. — О, це дрібниця! Ми вже помирились... Тепер може вже тобі оповісти, як це було. Цілий тиждень ми гнівались, тимто і не приходила до нас. Та тепер буде заходити вже частіше. Ми перепросились нині вранці. Точніше кажучи: вона перша прийшла до мене... Я й так знала, що вона зрозуміє свою останню безоромність. Но, так і вийшло.

— За що ми посварились?.. Чи я знаю защо! Минулої неділі Ольга зайшла до мене. Все було якнайкраще, ми навіть обі разом жартували собі з Моллі — знаєш уже защо. Підчас розмови попросила мене Ольга, щоб я пішла з нею до фірми Ґанс, де хоче спробувати свою нову суканю.

— Дуже радо — відповіла я — але на твому місці я вибрала би фірму Шрек, бо та остання твоя сукня від Ґансової була під псом.

Уяви собі, що я сказала це в якнайкращій інтенції і зовсім не розумію, як могла Ольга відразу скочити на мене так, якби я її упріла. Крикнула, що все те, що вона носить ніколи мені не подобається.

— Моя дорогенька — пробую пояснити їй — як не хотіла тебе образити і сказала від щирого серця. Колиж мені не віриш, спитай кого хочеш, чи твоя жоржета з жовтим поясом лежала на тобі добре?

А вона на це:

— Дуже дивуюсь тобі, бо всім сукня дуже подобалась, головно Моллі.

— Слухай, дитино, — відповіла я їй зовсім спокійно, ще й усміхнулась я при цьому, — не знаю, хто там міг хвалити твою суканю, але щодо Моллі, то це виключене. Коли ти в четвер відійшла від мене, тоді я і Моллі дивувались разом, як ти могла щось таке на себе вдягнути?

Не можеш уявити собі, як за це розгнівалась Ольга.

— Коли так, то або я брешу, або Моллі — кинула вона до мене вся червона.

Я пробувала її успокоїти:

— Ти не мусиш зараз так хвилюватись. Моллі певно не хотіла тобі сказати в очі, що ти не маєш смаку, як про це всі говорять.

Кажу, що я хотіла її успокоїти. Але Ольга, якби сказилась і кричала далі:

— Я не маю смаку? Справді цікаво знати, що є більше несмачне, чи моя жоржетова сукня, чи твоя вчорашня поведінка з Фредом і то ще при твоїм чоловіці?

— Справді? — спитала я у приязному тоні — отже на твою думку, я поводилась із Фредом несмачно? Чи то може тому, що я поплескала його по плечах?! В усякому разі я не зробила чогось такого, як ти, коли ти сіла Польдкові на коліна. Правда, що не при твоїм чоловіці, але я була при цьому. У таких справах то ти віддавна не маєш смаку.

На це Ольга поблідла як стіна, заклацала зубами і почала тупати ногами. Каже до мене:

— Так, щоб ти знала, я маю богу стільки такту, що таких річей не роблю, коли мій чоловік є при мені.

— Но — кажу я їй — це справа погляду. Коли я роблю таку річ перед чоловіком, тоді ясно, що це тільки жарт і що не роблю цього поза його плечима. Але особа, яка робить таку річ поза плечима...

А вона до мене:

— Від коли то ти стала так добре вихована?

Я, розуміється, відповіла їй, що виховання не можна навчитись; або хтось має його, або ні і на це нема ради.

— Но, щодо того — каже вона мені — то досить було би спитати Солтеса, який має зовсім іншу думку про тебе і твого чоловіка.

Я засміялась! Справді, кажу до неї, можу тобі тільки дивуватись! Відома річ, що твій чоловік іще досі винен мому за килими.

— Мій чоловік — каже Ольга — має звичку завсіди платити свої довги, не так як твій.

— Мушу тепер тобі сказати — я до неї на це — що це вже нахабство! Чого ти чіпаєшся мого чоловіка, коли всі знають, що він тоже наперед платить.

— У всякому разі — каже вона — краще вже наперед платити, ніж платити чужими грішми.

— Щож ти хочеш цим сказати? — питаюсь її.

— Всі знають, каже, що твій чоловік дуже радо пускає фуму і живе понад стан.

Я на це засміялася і кажу їй: — Знаєш, Ольга, якби навіть це була правда, то все ж цікавіше жити понад стан, ніж бути таким собі непамітним малим чоловічком, як твій.

Вона мені на це таке:

— Успіхи мого чоловіка вказують найкраще на те, що він не такий уже незамітний. А що світ говорить про твого, то ти сама добре знаєш.

— Вибач мені, перебила я їй, але я таки не можу робити собі багато з того, що про мого чоловіка говорить жінка якогось там пана Фелікса Пуричана.

— Якогось там? — засичала Ольга, як гадюка. — Твій чоловік це звичайний дефравдант.

— А твій — відповіла я їй з усміхом — звичайне зеро, а крім цього неможливе індивідуум!

Вона була сказилась і кричала:

— Цього я не можу стерпіти! І подаю до твого відома, що завтра ані вранці, ані пополудні не буде мене дома, так, що можеш зовсім не трудитись.

І після цього тріснула дверима і вибігла.

Я, річ ясна, не ходила до неї цілий тиждень. Яке вона мала право так говорити про тебе! І я зробила дуже розумно, бо нині вранці прийшла до мене Ольга усміхнена, якби позаяна і заявила мені офіціяльним тоном, що я мала повну рацію, коли казала, що її жоржетова сукня спартачена. При цій нагоді спитала, що я за те думаю про її нову суканю?

Я теж усміхнулась і кажу до неї: О, це вже зовсім інша справа. Коли ти сама признаєш, що я мала рацію, то і я можу тобі тепер сказати щиру правду, що та твоя нова сукня чудова!

Ми зараз поцілувались і тепер ми вже з собою так добре, як за найкращих часів! Пополудне будемо мати приємність оглядати її в нас на чай.

Перекл. *а. б*

НОВИНКИ.

— Найкращі лиси, пелеринки виконує і поручає Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46. Приймає футра на переховання літом. 10—?

— Живець Черче, вілля „Надія“ — першорядний пансіон, окрема їдальня, веранда, знаменитий харч, повний комфорт, поручає кімнати. 2249 8—8

— „Свято селянки“ в Коломиї. 7. липня відбудеться в Коломиї Окружне „Свято Селянки“. Мистецьку частину програми виповнять руханкові вправи, декламації, співи, інсценізації народнього побуту. Організатори сподіваються, що на це свято прибуде багато гостей не тільки з Коломиї, але й цілої околиці.

— Роковини смерти Андрія Чайковського. У 134 ч. „Діла“ подали ми помилково у новинках, що виклад про літературну діяльність Андрія Чайковського виголосив проф. д-р Заяць. Повинно бути д-р Грицак Евген.

— Обєднання русофільського елементу. У травні ц. р. подали ми були вістку за нашим американським кореспондентом про русофільсько-комуністичне віче, що на ньому обговорювалися справи „Народнього конгресу“ і що на уладження цього конгресу зложили дари між іншими товариства т-во ім. Ів. Франка відд. 130 У.Р.С. і т-во ім. Т. Шевченка відд. 28 У.Р.С. Від обох цих товариств дістали ми письмо, в якому вони вияснюють, що ніколи ніяких дарів на большевицький „Народній конгрес“ не давали і взагалі нічого з русофілами ні з українськими большевиками не мали. Це вияснення з правдивою приємністю містимо.

— Іспит зрілости в філії державної гімназії у Львові в шкільному році 1935/36 зложили під проводом директора о. д-ра М. Залеського такі абітурієнти: Антонович Мирослав, Бохенський Юрій, Боднар Володимир, Харина Михайло, Дендерис Іван, Дронь Іван, Гілета Іван, Горбач Олекса, Івчець Володимир, Юськевич Станислав, Канцір Роман, Курдидик Евген, Кузьмак Лукіян, Луцький Олег Іван, Маціевич Василь, Москалюк Володимир, Петришин Ярослав, Петрушевич Евген, Поцюрко Володимир, Повчко Роман Евген, Попель Лев, Путікевич Степан, Сайкевич Віктор, Сігеріч Остап, Сподар Ярослав, Сухай Іван, Стейн Ярослав, Шмотолоха Микола, Шухевич Іван, Теліщевський Гриць, Туркало Роман, Вербинський Евген, Загородний Тадей.

— Матура в українській гімназії у Рівному. Дня 13. червня скінчились матуральні іспити в українській гімназії у Рівному. Допущено до матури 20 учнів. 3 учнів проводилося при письменних іспитах, 1 на устних; 16 учнів матуру здали: А. Бульба, М. Величкевич, Г. Вротновський, М. Нашко, Б. Конржинський, А. Каштанівна, А. Ковальчук, Л. Коленда, А. Маєвський, М. Омельчук, А. Пивоварівна, О. Солтис, П. Селепина, С. Тетера, П. Шадурський і О. Хаїнський.

— Відзначення українського ученого. Відомого дослідника української етнографії, д-ра Філярета Колессу, іменував чеський Slovanský Ustav у Празі своїм заграничним членом, передусім за праці з обсягу українського музично-пісенного фолкльору.

— Яка буде погода? ПІМ заповідає на найближчі дні соняшну погоду й тепло, при слабих місцевих вітрах.

— Гостре стріляння на Замарстинові. В днях 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29; 30 і 31 липня відбуватимуться на замарстинівській військовій стрільниці вправи получені з гострим стрілянням. Загрожена стрілами смуга буде обставлена охоронними стійками. Прохожі повинні слухати всіх розпорядків стійкових.

— Дещо з нашого Полісся. До кінця 1935 р. утворили поляки на Поліссі 32.218 кольоній на поверхні 315.767 га. Шляхом державної і приватної парцеляції розпарцелювали досі понад 200.000 га. — На Поліссі ще пізнати знищення світової війни. Знищено в війні 195.000 будинків, значить 35% довоєнного стану. — На Поліссі є тепер 1.152 школи (в тім 69 приватних), 13 середніх шкіл і 20 фахових шкіл. Всі вони польські: українські з часів війни переміняли на польські. Ще й тішиться „Курієр Поранни“, що кожний шкільний будинок то „домнік культури польской“ і має велике державне значіння. А чого школа не зробить, того докончується у війську. З поліщуком — каже — вже можна порозумітися по польськи. „Зостали юж положоне моцне подвалїни под угрунтоване панство вошці польской на Полесю“. Ось так беруться поляки до нашого Полісся, а що ми робимо? Який відпір даємо ми це? М. М.

— Самогубство вчительки. В неділю вечором покінчила самогубством 32-літня зредукована вчителька Ольга Пизяк, замешкала у Львові при вул. Пасічній. Причиною самогубства був нервовий розстрій і важкі матеріяльні умовини.

— Не пощастило злодіеві. Нічю до мешкання візитатора середніх шкіл у Львові Стан. Шедіви при вул. Личаківській ч. 221. дісталися злодії, витиснувши шибу та вкрали гардеробу, килими, радієвий апарат, який відмонтували, все заг. вартости 1.200 зол. Візитатор Шедіви спав у спальні, коли злодії обкрадали йому вітальню. Поліція впала на слід злодія та ствердила, що вкрадені річи закопано в піскарні біля Лисинич. Тому тайні агенти зачаїлися на злодіїв і в 1. годині вночі приловили злодія Василя Тютька, як взявся відкопувати вкрадені річи. Всі річи віддала поліція візитаторові Шедівому а Тутька, який признався до крадежі, віддали до арешту.

— Градова туча перейшла над селом Княже та частиною Залуча. Було знищених около 30% засівів.

— Жертви грому. В селі Стефанівці пов. Калуш 25-літний Бронислав Когут пас підчас бурі худобу на пасовиську. Один із громів убив його на місці. В Лопянці пов. Лісько грім ударив у ялицю, під якою схоронилися пастухи з вівцями. 17 овець вбило, а трьох пастухів поразило.

— Напад на жидівську родину. Перед кількома днями напали замасковані злочинці на мешкання Єхіля Штрамера в селі Годжів біля Магерова, побили його й родину, а не найшовши грошей утекли.

— Населення Чехословаччини. За урядовими обчисленнями на території чехословацької держави жило з кінцем м. р. 15,126.873 мешканців. В порівнанні з попереднім роком населення зросло на 70.000 осіб, з 1932 р. на 241.000 осіб. Зокрема сама Чехія мала з кінцем м. р. 7,227.000 мешканців, Моравія зі Шлеськом 3,627.000, Словаччина 3,486.000, Закарпаття 786.000.

— Затонув корабель. Німецький корабель „Гольштайн“ зударився в мряці з данським пароводом „Фрея“. „Фрея“ пішов відразу на дно, а його залогу виратував „Гольштайн“.

— Фальшивий негус. Присутність негуса в Женеві викликала зрозумілу сензацію. З того приводу ціле місто бавиться ріжними дотепами. Між іншим одна мистецька організація, що має теж політичну закраску, перебрала свого члена за негуса. Цей фальшивий негус почав мандрівку по Женеві. Перш усього зложив візиту в Лізі Націй, відтак пішов під памятник реліґійних реформаторів і зложив там вінець. Публика оплескувала фальшивого негуса.

— Кольонізаційна акція в Тракії. Турецький уряд рішив побудувати у східній Тракії 4.500 і в окрузі Ісмід 5.000 домів, щоби дати приміщення 15.000 турецьких еміґрантів з Румунії.

— На Атоні біда. В англійських часописах появилася відозва ченців з Атонської гори, в якій вони просять матеріяльної помочі, а саме черевиків, хліба, свічок і масла до лямпок. Теперішна нужда на Атоні це наслідки жорстокої зими. Найгірше бідують ченці манастиря св. Івана Золотоустого, здебільша москалі.

— Безпосереднє получення Париж—Москва. У Варшаві скінчилась конференція представників залізниць Польщі, Франції, Німеччини, Бельгії і Совітів. На конференції устійнено, що „північний експрес“ буде йти аж до Москви. Таким чином Париж буде мати безпосереднє получення з Москвою.

— Летунська катастрофа. В Бетін (Франція) трапилася жахлива летунська катастрофа. Літак упав у часі причалювання на групу глядачів і ранив 5 осіб. Одна людина вмерла.

— Жахливі обезпеченеві спекулянти. В Америці викрили недавно банду вбивників, яка обезпечувала несвідомих людей на великі грошеві суми, відтак вбивали їх або троїли та інкасували обезпеченеві премії.

— Гітлер і Шмелінг. Канцлер Гітлер приняв у канцлерській палаті переможця боксерських змагань Макса Шмелінга з жінкою, відомою фільмовою зіркою Анні Ондрою і його матірю.

— Громи вбили 72 особи. В останнім тижні навістили Болгарію бурі і громовиці, що потягнули за собою смерть 72 людей.

— У Франції теж крадуть дітей. Французькі бандити позаздрили американським ґанґстерам легкого хліба і собі взялися за крадіж дітей. Суд присяглих у Марсилії розглядає саме тепер одну таку справу. Служниця проф. Мальмежака проходжувалася по міському городі з 18-місячним синком. До неї підійшла чорно вдягнена жінка та повідомила, що проф. Мальмежакові трапилася перед хвилиною нещаслива пригода. Його жінка веліла служниці покликати лікаря д-ра Кремс. Служниця поїхала з хлопчиком і незнайомою „чорною панею“ до лікаря, сама ввійшла до камяниці, а „чорна пані“ лишилась в авті. Коли за кілька хвилин служниця вийшла, за автом і услужною добродійкою слід застиг. Зате на другий день дістав проф. Мальмежак листа з жаданням заплатити 50 тис. франків викупу. Проф. Мальмежак рішився заплатити викуп, одначе в міжчасі поліція викрила злочинців, а дитину віддала родичам. Злочинцями були „чорна пані“ та її син Андре Клеман, що скривався під чужим прізвищем. Суд присяглих в Руан засудив був його на 20 літ каторги за дефравдацію.

— Абстрактна жінка. В Льондоні трапився недавно маленький мистецький скандалик на виставі сюрреалістів. Секретар вистави звернув увагу на картину, що її не було в каталозі. Під картиною висіла карточка: „Абстрактний портрет жінки“ С. Уиндля. Одно око жінки було зелене, друге сорокате. Замісць носа пишалася величезна губка. Папіроска і густа кучерява борода доповнювали чарівного вигляду „абстрактної“ жінки. Секретар вистави заметушився, чому картину пропустили в каталозі і велів її повісити на чільному місці в найкращій кімнаті, щоби дати в цей спосіб сатисфакцію „покривдженому мистцеві“. І щойно тоді виянилось, що цей абстрактний архитвір — це жарт дотепних містифікаторів.

— Поїзд розторощив автобус. Недалеко залізничої стації Берне у Франції скоїлася жахлива катастрофа. Дорогою Шербург—Париж їхали два автобуси. Коли ж наблизились вони оба до залізничої рампи, що постійно є замкнена, шофер першого автобусу дав сирену сигнал, щоб йому отворили рампу. Перший автобус проїхав щасливо, зате в мент, коли другий автобус опинився на рейках, віхав на нього зі скорістю 85 км. на годину вантажний поїзд. Очевидно з автобусу лишились тільки тріски. Шофер і 6 пасажирів згинули на місці, а 16 пасажирів важко ранених. Хто завинив катастрофу, невідомо.

— Завіщання архикнязя Фердинанда. В неділю минуло 22 роки від смерти архикнязя Фердинанда в Сараєві. З тої нагоди проголосив один із віденських щоденників завіщання Фердинанда, яке мало бути зреалізоване по його вступленню на престіл. Фердинанд мав замір перемінити австро-угорську монархію на союзну державу з широкою автономією. На тім тлі мало прийти між Фердинандом і Франц Йосифом до непорозуміння.

— Ріжні вістки. У французькій фабриці муніції у Версоне вилетів у повітря один будинок, при чому згинуло багато робітників. — На японський військовий відділ над берегом Сунгарі в Манджурії напали хунхузи, вбили 17 осіб а 2 тяжко ранили.

— Погоня за божевільними бандитами. У стейті Мінесота у Зл. Державах сталася незвичайна подія. Із шпиталю для божевільних у Сент-Пітерсі втікло 16 божевільних злочинців. Вони роздобули якісь тяжкі предмети, оглушили ними пятьох сторожів і вискочили із шпиталю, якого пильнували більше ніж неодної вязниці. Злочинці захопили самохід і пігнали у світ. Згодом вони поділились на кілька груп і почали насамперед красти самоходи, а потім грабити склепи і банки. В місті та в околиці настав переполох. Всю поліцію поставили на ноги, їй до помочі дали військо, а навіть добровольців. Одночасно повідомлено при помочі радіо про божевільних проступників, що розбіглися по цілій провінції. Нарешті вдалося придержати перших двох утікачів у хвилині, як вони перепливали ріку Мінесота. Опісля поліція зловила двох інших. Досі удалось придержати 11 втікачів. Пять найбіль-

ше небезпечних, ширить дальше переполох у краю. Між ними находиться Льоренс Деволь, який в січні 1933 р. зорганізував напад на банк у Мінеаполісі, вбив двох поліцаїв і загарбав півтора міліона франків.

З кіна.

Кіно „Касіно": „Вісім годин д-ра Мортона", „Несподіванки любощів".

Дія першої фільми йде в американському шпиталі. Шпиталь зразковий технічно. За його кулісами бачимо боротьбу за впливи маленьких лікарів і працю одного молодого дуже талановитого лікаря, найкращого оператора цього шпиталя. Крім конфлікту з директором, виринає тут теж цікавий конфлікт між двома приятелями на тлі кохання. Дуже ефектовні, хоч прикрі, сцени на операційній салі. Фільма має добрих акторів і кілька сильних моментів.

Друга фільма — легка комедія, трохи сатири на ті американські відносини, що дозволяють грошовитим людям легко розводитись і наново одружуватись. Головні ролі грає першорядна драматична артистка Норма Шірер, далі Робер Монтгомері, Реджінальд Денні і Нуна Меркель.

Дивогляди.

ДІВЧИНА, ЩО СВІТИТЬ.

У маленькім італійськім містечку Вампуцо є 12-літня дівчинка, що нездужає кровною недугою і цілими тижнями лежить. Лікарі та члени її рідні ствердили, що в деякі дні у сутінках від її тіла розходиться інтенсивне червоне світло, наче зінок проміння. Дуже можливе, що маємо тут до діла з радіоактивним явищем. Рік тому таке саме явище ствердили в одної жінки в Тірано. Місцеві люди та довколичні добачують у цьому чудо.

СТОЛЯР ЗАСТУПАЄ КОРОЛЯ.

У Римі помер столяр Чезаре Касперґі, якого знали всі завдяки одній прикметі: він був такий подібний до короля, що нераз прохожі гадали, буцім то король іде інкоґніто. Раз, коли він приїхав до малого містечка, міська рада зустріла його як короля і бурмистр привитав його промовою.

ІТАЛІЙЦІ МАЮТЬ СВОЮ ПОТВОРУ.

З Палермо повідомляють, що в морі бачили там потвору завдовшки на 6 м. і завгрубшки на 20 цм., подібну до цигара, з маленькою головою, пронизливими очима і гострими зубами. Є 20 свідків і то поважних, що бачили цю звірюку. Дехто каже, що це та сама з Льоч Несе.

5.000 ПОРТРЕТІВ БЕЗНАДІЙНО ЗАКОХАНОГО.

У канадійських пралісах недалеко гори Крік найшли трупа чудака Джона Мередіта, що від літ жив у лісах як божевільний. Дуже давно закохався він у дуже гарній дівчині Бетті Дрю, а коли вона дала йому гарбуза, він утік від людей. Зрізував у лісі дерева і вирізував на їх корі портрет своєї вибраної. Лісники найшли 5.000 дерев з таким портретом. Поліція пробувала зловити божевільного, щоб припинити шкоду, яку він робив. Його зловили і замкнули у вязниці, але він утік і робив далі те саме. Його вбило мабуть дерево.

Справа Українського Городу у Львові.

В мин. суботу (27. VI.) відбулася в домівці Сокола-Батька у Львові чергова нарада в справі остаточного викупна останніх паїв Українського Городу. Як попередня, так і ця нарада не дала властиво ніякого успіху, що треба тут з жалем прилюдно ствердити.

Нараду відкрив голова С.-Б. інж. **Хрონоѵят**, реферував справу **д-р Ігор Федів.** З дискусії, що була місцями дуже горяча, вийшло, що наші установи не мають фондів на те, щоб заложити спілку й викупити решту паїв. Кінець-кінців скінчилося все на запевненні, що наші фінансові установи позичать сокільській централі частину грошей, потрібних до викупна всієї площі. Обіцяв допомогу в формі позички також о. канцлер Ґалянт в імени Митрополії.

У висліді нарада вибрала **комісію для викупу всього Городу,** до якої ввійшли представники Митрополії, Українського Лік. Т-ва, Карпатії, Центросоюзу, Маслосоюзу, Коми і Сокола-Батька. Ця комісія має перевести остаточно викупно решти площі, і то в найкоротшому часі. Дай Боже, щоб праця комісії увінчалась повним успіхом!

Не буде примусової продажі золота й девіз.

Від кількох днів кружляли по Варшаві чутки, серед фінансово-господарських кол, нібито м-ство скарбу видасть розпорядок у справі реєстрації та примусового віддання Банкові Польському по урядовому курсі стезавризованих серед широких шарів суспільности чужих валют і золота, яке малоб скріпити запаси золота Банку Польському.

Із міродатних кол запевняють що ці чутки безосновні. Можливе лише, що уряд звернеться до суспільности, щоб добровільно продавала Банкові Польському чужі валюти, та в цій справі не запала ще постанова.

Спорт.

УССК (ЛЬВІВ) — ПЛАЙ (СТРИЙ) 81:40.

Відплатні легкоатлетичні змагання УССК (Львів) з Плаєм (Стрий) викликали у Львові немалу сенсацію. В барвах одного і другого клюбу є багато визначних сил, рекордсменів, що своєю участю згори давали запоруку гострої боротьби й гарних вислідів. Так воно і сталося; змагуни, хоч далекі ще від своєї форми, осягнули кілька добрих вислідів та поставили нові рекорди.

Перед змаганнями провідник Плаю зложив УССК-ві почесний прапорець, за що дістав китицю цвітів.

Змагання розпочинає **біг 100 м.:** та по непорозумінні (Мартинович одмітно перебігає 100 м. у часі 11,6 с.) — біг повторюють удруге. Тут Штинда (Плай) виявив кольосальний зрив та дозволив Мартиновичеві (УССК) добути **новий рекорд 11,1 с.** (старий 11,3). 2) Штинда 11,2 с., 3) Буданиовський (УССК), 4) Куровицький (Плай). У пунктації **веде УССК 6 точок, Плай 3 точки. Мартинович, колиб був не задержався на старті, побіг би нижче 11 сек.**

Скок увисочінь: 1) Щербицький і Варцаба (УССК) по 1.65 м., 3) Чехут і Снятинський (Плай) по 150.5 м.

Стусан кулею: Молодий, гарно збудований Снятинський (Плай-Стрий) заповідається на нового рекордсмена; осягнув 11,20 м., 2) Гнатейко (УССК) 10.73 м., 3) Куровицький 10.08 м., 4 Щербицький (УССК) 9.83 м. Дальше веде УССК 17, Плай 10 точок.

Біг 1.500 м.: це двобій Варцаби (УССК) і Савчака (Плай). **Вислідом цього двобою — новий рекорд Варцаби 4:23,0 с.,** (старий 4:24,7 с.). 2) Савчак, 3) Залізняк (УССК), 4) Кліщ (Плай).

У скоці удовжінь переміг Мартинович (УССК) 6.29 м., 2) Буданиовський (УССК) 6,04 м., 3) Куровицький (Плай) 5,96 м., 4) Петрів 5,34 м.

Мет ратищем: 1) Щербицький (УССК) 46.35 м., 2) Паюк (УССК) 43,37 м., 3) Снятинський (Плай) 41.22 м., 4) Чехут (Плай) 39,86 м.

Гінці 4 × 100 м.: переміг УССК (Буданиовський, Бамах, Соколовський, Мартинович) у часі 47,2 сек., 2) Плай.

Пополудні зачалися **змагання бігом 200 м.,** переміг Мартинович (УССК) 24.1 с., 2) **Бамах** (УССК), 3) **Снятинський** (Плай), 4) **Штинда** (Плай).

Біг 800 м.: 1) Савчак (П.) **2:13,3 мусів звести завзяту** боротьбу з Залізняком (У.) 2:13,4 с., 3) Кіт (У.).

У меті диском переміг Снятинський (П.) 33,86 м., 2) Щербицький (У.) 32,53 м., 3) Гнатейко (У.) 32,50 м., 4) Штинда (П.) 30,20 м.

Трискок: 1) Мартинович (У.) 12.31 м., 2) Озарів (У.) 11.95 м., 3) Штинда (П.) 11,33 м., 4) Куровицький (П.) 11.31 м.

Біг 3 км.: 1) Варцаба (У.) **9:28,0 с.** (новий рекорд, на 30 с. кращий від старого), 2) Соколовський (У), Кліщ (П).

Гінці 400 + 300 + 200 + 100 м.: 1) УССК у часі 2:16,2 с. у складі: Соколовський, Бамах, Мартинович, Буданиовський, 2) Плай.

Змагання закінчились перемогою УССК-у, що осягнув 81 точок; Плай добув 40 точок.

Видців дуже багато.

ПЛИВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ.

К. Л. К. — Черник.

В суботу 27. ц. м. відбулися на ставі „Світезь" пливацькі змагання між двома львівськими клюбами: Черник і К. Л. К. Змагання в мужеських конкуренціях (з жінок стартувала одна!) стояли на досить високому рівні вислідом чого були два нові українські рекорди: 100 м. клясичний — Сліпко (Черник) у часі 1.36.8 (давн. 1.38.6) і 400 м. довільний — Славецький (КЛК) 7.37.1 (давн. 7.42.1).

Поодинокі вислідн:

100 м. довільний: 1) Славецький (КЛК) 1.24,4, 2) Блажкевич (Черн.) 1.29,5, 3) Гаврилюк (Черн.).

100 м. клясичний: 1) Сліпко (Черн.) 1.36.8 (рек.), 2) Поліщук (КЛК) 1.44,6, 3) Карпяк (КЛК).

50 м. довільний жінок: Дарка (КЛК) 0.58,6.

100 м. горілиць: 1) Поліщук (КЛК) 1.53.1, 2) Пелющак (КЛК), 3) Сліпко (Черник).

400 м. довільний: 1) Славецький (КЛК) 7.37.1 (рек.), 2) Шухевич (Черн.) 8.03.

50 м. клас. жінок: Дарка (КЛК) 1.13,3

Гінці 3×100: Стартували три дружини: 1) Черник у складі: Гаврилюк, Сліпко, Блажкевич — 5.36.3, 2) КЛК II, КЛК 3, здисквал.

Гінці 4×50: Стартували чотири дружини: 1) Черник (Сліпко, Гаврилюк, Шухевич, Блажкевич) 2.38.4, 2) КЛК I, Черник II

ЛЬВІВ. ПОГОНЬ І Б — УКРАЇНА 3:0 (2:0)

Не ведеться тепер Україні. По доволі почесній програній з лігового Погонею 6:2 і заслуженій програній з Черними 2:1 — д. мало почесна програна з резервою Погоні. Програна заслужена, а завинив її головно напад, що грав лініво і без душі. Найліпші в Україні Гоцовський і Гуцул, найслабший Максимів. Д. слабий Вінник, також Воробець мав один із найслабших днів. Суддя п. Медицький.

ЛЬВІВ. КІШПЕШТ (БУДАПЕШТ) — ЛЬВІВ 2:1.

Змагання між мадярською дружиною, що займає пяте місце в мадярській футболевій лізі і репрезентацією Львова покінчилися програною репрезентації. Самі змагання були не дуже цікаві, а мадяри властиво нічим не захоплювали. Одинокою їх доброю прикметою є те, що скоро й доцільно подавали до переду. Під воротами обі дружини не вміли дати собі ради. Глядачів не більше, як 2.000. Суддя п. Тарчинський фаворизував львовян.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ВАРШАВА. **Гакоаг (Відень) — Варшавянка 2:0 (0:0).** Віденська жидівська дружина, що колись була першуном віденської ліги, перемогла Варшавянку.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Сян — Репрезентація кл. Б. 4:2 (2:2).** Сян виступив до цих змагань із чотирьома грачами першої дружини. Все ж таки переміг сильно репрезентацію, зложену з грачів Гаґібору, Електрівни і СКС „26". Ворота для Сяну добули Неофіт 2, Романець і Семчаковський. Суддя п. Ліст.

МИСТЕЦТВА ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Польонія — Чуввй ТІб (5:0).** Фінальні змагання за мистецтво львівської Окружної Ліги. Не дуже воно приємно для львівських клюбів, що фінал відбувся в Перемишлі і перший раз без участи львівських дружин. Гра була завзята і рівнорядна. Перемогла Польонія, бо краще зуміла використати підворітні ситуації.

ДЕРЖАВНА ЛІҐА.

КАТОВИЦІ. **Рух — Висла 1:0 (1:0).** Одинокі лігові змагання минулої неділі. Висла грала в 10-ку.

ЗА ЧАШУ СЕРЕДУЩОЇ ЕВРОПИ.

СК Простейов — Адміра 1:3; Фебус Спарта 4:2; Славія — Ференцварош 4:0; Рома — Рапід 5:1; Уйпешт — Торіно 4:0; Австрія — Больонія 4:0; Вієнна — Гунгарія 5:1.

По цих змаганнях до другої рунди переходять: Спарта, Славія, Уйпешт, Простейов, Вієнна, Австрія, Рома і переможець у відплатних змаганнях Амброзіяна — Жідевіце.

ЗА ВХІД ДО ЧСЛ. ЛІГИ.

ПРАГА. С. К. Русь — Вікторія Жіжков 2:3 (1:3).

Почесна програна ужгородської Руси з найсильнішим противником. У відплатних змаганнях в Ужгороді Русь повиннаб виграти.

ГРАДЕЦ КРАЛЬОВЕ. Градец Кральове — Батя Злін 2:1.

Нові ккиниж й журнали.

КНИЖКИ.

Є. Ю. Пеленський: АНТОЛОГІЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ. І. Поети 1920-их років. Львів 1936. Накл. „Рідної Школи" й „Ізмараґду" ст. 126.

Д-р Юліян Богачевський: ТРИ КЛЯСИЧНІ ПРОБЛЕМИ ГЕОМЕТРІЇ (Подвоєння шостистінника, трисекція кута, квадратура кола). Пристуина розвідка. Накладом автора. Стор. 32. ф. 16°.

Остап Цюк: ЛЕБІДКА, драма на пять дій. Львів 1936. Накладом Миколи Матвійчука. Стор. 64. ф. 16°.

Косовський Яків: ОЙ ТРИ ШЛЯХИ ШИРОКІЇ. Драма з сучасного життя в 4-х діях. Львів 1936. Накладом Миколи Матвійчука. Стор. 66. ф. 16°.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

СТУДІЇ НА ЛЬВІВСЬКІЙ ПОЛІТЕХНИЦІ.

Львівська політехника має 5 виділів, а саме: 1) виділ інжинірії з відділами: сухопутним, водним та мірничим; 2) виділ архітектури; 3) виділ механічний з відділами: механічним, електротехнічним та нафтовим. Машиновий виділ розпадається на групи: конструкційну, залізничу, технольогічну та рухову. На конструкційній групі істнує летунська секція. Українці не мають змоги студіювати на цій групі тому, що не приймають їх на практичні вправи. 4) Виділ хемічний. 5) Рільничо-лісовий виділ, при чому цей останній (лісовий) є постепенно змінений так, що в цьому шк. році нема першого року. Виділ рільничий має групу економічно-рільничу, рільничу та годівельну.

Студії на виділі інжинірії та архітектури тривають 4 і пів року, на всіх виділах тривають 6 до 8 літ. На рільничім виділі студії відбуваються лише в перших трьох семестрах у Львові, решта в Дублянах під Львовом, де студенти мешкають або в інтернаті або в сільських хатах.

Речинець вношення подань на політехніку проголошує щороку ректорат і звичайно припадає на день 15. вересня. Щоби внести подання, треба привезти зі собою такі документи: метрику уродження, свідоцтво зрілости (в оригіналі), документи дотично військової служби, свідоцтво моральности, якщо від часу зложення іспиту зрілости минув один рік. Крім цього треба мати 2—3 непоказлеєні світлини.

По зложенню подання треба приступити до вступного іспиту з таких предметів: виділ інжинірії: математика, нарисова геометрія, шкіцування, виділ архітектури: геом. нарисова, рисунки, загальні відомости з історії культури і штуки; механічний виділ: математика, нарисова геометрія, фізика, шкіцування та психотехнічний іспит. Першенство мають ті, що викажуться свідоцтвом варстатової практики (одномісячної); хемічний виділ. фізика, хемія; рільничий виділ: природа Польщі, математика. Першенство мають ті, що викажуться рільничою практикою та сини рільників.

Українців приймають на політехніку у Львові невеликий відсоток (найвище 10 проц.), але дуже часто відсоток цей зменшений з огляду на малі кваліфікації українців як абсольвентів клясичних гімназій. Щоби прийти з помічю нововступаючим на політехніку, організує щороку Т-во „Основа" курси. Однак треба завважити, що з огляду на назал матеріялу до вступного іспиту ті курси тоді дають 100 проц. користи, коли кандидати будуть побіжно пізнаються з матеріялом іспитовим в часі ферій. Тому хто поважно рефлектує на технічні студії, повинен вже тепер взятися до праці. Курси „Основа" починаються звичайно в половині серпня.

Товариство „Основа" — це т-во українських студентів львівської політехніки. Львів пл. св. Юра ч. 5. На цю адресу треба зголошуватися по інформації дотично іспитів і т. п. На відповідь залучити марку.

Шкільні оплати: 30 зол. вписове, 10 зол. маніпуляційна оплата, 4 зол. за лікарські оглядини, по 10 зол. від предмету при вступному іспиті та 320 зол. шкільної оплати на першому році. На звільнення малі виглади.

Удержання у Львові виносить від 50 зол. місячно. Харчуватися можна в Харчівні Т-ва „Основа".

ЗА ВИДІЛ ТОВАРИСТВА:

Рогожа Роман, заст. голови. Піпковський Богдан, секр.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Делятин:

30. VI. Лев в Абісинії.
1. VII. Інваліди.
2. VII. Циганський барон.
3. VII. Нівка теща.

Великий Театр:

Вівторок, 30. VI. год. 8. веч. Аб. 20. „На Личакові".
Середа, 1. VII. год. 8. веч. Виступ Атенеум з Ярачем „Замах".
Четвер, 2. VII. год. 8. веч. Виступ Атенеум з Ярачем „Замах".
Пятниця, 3. VII. год. 8. веч. Виступ Атенеум з Ярачем „Замах".

Театр Ріжнородностей

Пятниця, 3. VII. год. 8. веч. Аб. 21. Виступ К. Скальської „Ва Банк".

Кіна.

АПОЛЬО: „Інтрига Фльоріс Бель".
АТЛЯНТИК: „Д-р Ікс".
ВАНДА: 1) Вередлива Марієта" 2) „20 літ в Сінг-Сінг".
ГРАЖИНА: „Додик на фронті", „Марнотравний син".
КАСІНО: „У тіні гільотини".
КОПЕРНИК: „Роберта".
МАРУСЕНЬКА: „Любчик власної жінки".
МІРАЖ: „Панночка з посте-рестанте".
МУЗА: 1) „Бригада відважних", 2) „Мужчини водять мужаток".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Грунт то форса".
ПАН: „Чотирьох і пів мушкетерів".
РАЙ: „Фраскіта" оперетка.
СВІТ: „Фраскіта" оперетка.
СТИЛЕВЕ: „Таємнича дама" і ревія.
ТОН: „Зацькована" з Сільв. Сідней.
УТІХА: „Авеа" і ревія.
ХИМЕРА: „Без прізвища".

Фотоплястікон.

(пл. Марійська 5.)

Єгипет.

Закордонне радіо.

Вівторок, 30. червня 1936.

Відень (506,8) 10.50 Сільська музика, 12.00, 15.00 Концерт, 16.05 Пісні австр. композиторів, Гедмонт альт, 17.20 Форт. ресіталь Рити Лебіш, 17.40 Весела авдиція, 21.00 Мадярська година, 22.10 Віденська музика, **Братислава** (298,8) 16.10 Мадярські нар. пісні, **Прага** (470,2) 16.50 Сп. ресіталь, 18.15 „Гейша Осен" муз. авд. Клябунда, **Париж** (1648) 11.00, 12.15 Симф. музика, 20.45 Театр Уяви: „Клявіго" Гетого, 22.45 Танк. музика, **Білгород** (437,3) 16.40, 20.20, 21.30 Спів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00, 14.00, 16.00 Музика, 17.50 Японські пісні, 20.10 Танк. музика, **Мінхен** (405,4) 16.50 Музика 5-х століть, 18.00 Популярний концерт, 21.40 Композиторський концерт Р. Штравса, **Будапешт** (549,5) 12.05 Циг. музика, 13.30 Солісти, скрипка, спів, 19.45 Сальон. музика, **Мілано** (368,6) 13.10 Популярна музика, 20.45 „Єнуфа" оп. Яначека, **Рим** (420,8) 17.15 Вок.-інстр. концерт, 20.35 Орх. концерт.

Середа, 1. липня 1936.

Відень (506,8) 17.00 Литовська музика, пісні, форт., 17.30 Сп. ресіталь Міхліп-Капер мецосопр., 19.30 „Юпітрова Симфонія" Моцарта, 20.00 Австр. пісні, Шуман сопр., 21.00 Віденська опер. музика, **Прага** (470,2) 11.05 Сальон. музика, 17.40 Патетичний концерт Ліста, 19.20 Марші на чеські нар. теми, 21.00 Симф. концерт., **Париж** (8164) 17.30 Симф. концерт, 20.00 Форт. ресіталь, 22.43 Танк. музика, **Білгород** (437,3) 13.15, 18.30 Спів, 17.45 Нар. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика. 15.13 Дрібні форт. твори Шумана, **Лайпціг** (382,2) 20.45 Пісні ландскнехтів у вик. солістів, 22.30 Орх. концерт, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 17.00 „Цигани приїхали" вок.-муз. авд., 18.00 Концерт. **Будапешт** (549.5) 12.05 Віольончеля, 17.30 Форт. ресіталь, 18.30 „Пачірта" („Жайворонок") оперетка Легара, 21.00 Сальон. музика, **Мілано** (368,6) 11.30 Розр. музика, 13.10 Орх. концерт, 22.15 Форт. ресіталь, **Рим** (420,8) 17.15 Камер. музика, 20.35 Симф. концерт, 22.40 Танк. музика.

Львівське радіо.

Вівторок, 30. червня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.30 Програма, 7.35 Трохи інформацій, 8.10 Для новобранців, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт орх., 12.50 Хвилина домашнього господарства, 12.55 І. Штравс: Увертюра до оп. „Пімста лилика", гр. пл., 13.05 Полудневий денник, 14.30 Година спогадів, гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Скринька ПКО, 16.00 Сальон. квінтет, 16.45 Скарби Польщі, 17.00 Спогад про Респігія, гр. пл., з поясненнями, 17.50 Миші та їх вороги, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Горобці й Карузо, гутірка для дітей, 18.15 „Польські думки", гр. пл., 18.25 Основи евгеніки, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Спів. ресіталь Зейленд-Капусьцінської, в супр. форт., 19.20 Скрипка та фортепіян, 19.40 Муз. нарис: На Бєлянах, 20.30 Цвітки з переклядної ниви, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Симф. концерт із гр. пл., 22.00, 22.10 Спортові вістки, 22.15 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

Середа, 1. липня 1936.

6.30, 7.40 Ранішня авдиція, 7.30 Програма, 7.35 Трохи інформацій, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Легка музика. 12.55 Моди, 13.05 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Для мол. дітей: Добрийдень, чи добраніч?, 16.15 Музика, 17.00 Ян. Брохничівна у свому репертуарі, 17.20 Камер. концерт, 17.50 Анекдоти зі життя Ад. Асника, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Спів. ресіталь Ольги Росоцької в супр. форт., 18.25 „Любомль — місто любови", 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт орх., 19.40 Арії та пісні у вик. Павла Прокопієні, бас-баритон, у супр. форт., 20.00 Технічна скринька, 20.15 „Геройський мотив," гр. пл., 20.30 Мандрівка мікрофону по провінції: Бжезіни, місто халупників, 20.30 Вечірній денник. 21.00 Кандидати Міжнар. Шопенівського Конкурсу, 21.30 „Китайський флет" камер. симфонія на сопран (Збоїнська-Рушковська) та 14 сольових інструментів, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Каюкові перегони на Черемоші, 22.15 Мистець бельканта, муз. репортаж; у перерві в год. 22.35 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

ОПОВІСТКИ.

ПОСВЯЧЕННЯ БУДИНКУ НОВОЗБУДОВАНОЇ РАЙОНОВОЇ МОЛОЧАРНІ В РОЖНІТОВІ

відбудеться 5. липня п. р.

1) Служба Божа в церкві в Рожнітові.
2) Похід.
3) Посвячення будинку.
4) Академія на площі.
5) Привіти від Установ. 2343 2—3

ЛІТНИЩА

ГУЦУЛЬЩИНА над Прутом. Утримання 3.20. Пляжа — ліс. Микуличин-Ділок, Гуменюкова. 2269 8—10

ВІЛЛЯ ДНІСТРОВИКІВ в Гребенові винаймає дешево бальконові сонячні кімнати. Інформації: М-р В. Калинович, — Львів, Руська 20. Дністер. 2350 2—3

ПАНСІОН „ЧЕРЧАНКА" поручає кімнати з цілим утриманням. К. Капустякова, Черче п. Рогатин. 2349 2—2

КУПНО - ПРОДАЖА

ПАРЦЕЛЯ 380 сяжнів по 7 зол., догідні сплати, електрика, вода, чудовий вид з гори і гарне, спокійне місце. Вкаже: Людвик Бучинський. Кривчицька кольонія, вул. Утіхи 37 а. 2352 1—2

МЛИН водно-моторовий, на Підгірю, рентовний оказійно до продання. Зголошення Адм. „Діла" під „Учитель 12 тисяч". 2334 3—10

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

3 ДО 4 ТИСЯЧІ ЗОЛОТИХ позичу або вложу до рентовного підприємства у Львові або у більшім осередку на провінції. Праця з винагородою 150 золотих. Зголош. Адм. „Діла" під „Зредукована вчителька". 2334 3—5

РІЖНІ

ЗА КАРТКИ заставні, срібло, брилянти, біжутерію платимо якнайбільше — ВАНДЕР, ШАЙНОХИ 1. 2278 2—3

ТРИВКА ОНДУЛЯЦІЯ заграничним течивом 5 зол. Штір. Ринок 29, біля Бачевського. 2218 12-12

НАПРАВА ВІЧНИХ ПЕР „ПРЕЦИЗІЯ" РУТОВСЬКОГО 12 — РИНОК 29 (брама Андріолія). 2295 4-10

МУЖЕСЬКІ сорочки, наймодніші, спортові оксфордові, сіткові, попелінові на міру і готові найдешевше поручає „Познанська Швальня" Львів, Казимира Великого 21. 2332 2—5

ВАННИ ЦИНКОВІ, беліці. НАСІДІВКИ, великий вибір ЗАЯЦЬ, Оссолінських чотирнацять. 2331 2—10

ЛІКАР-ДЕНТИСТ

Д-р мед. З. Реннер

ЛЬВІВ, КЕНТШИНСЬКОГО 21. 2091 8-16

ОГОЛОШЕННЯ.

МЕБЛІ всіляких кімнат дешеве і солідні можна дістати у Вирібні Меблів ФРАНЦ. ЗЕЛІНСЬКОГО Львів, Коллонтая 5, в подвірю. 2144 16-30

Чи є де краще, чи є де ліпше провести літні ферії, як в

Гребенові в Земеліні

Найгарніше положення, чудова купіль, вибагливий і здоровий харч. Просторі кімнати з бальконами. Ціни поміркованi. 2252 8-20

ДЕЗИНФЕКЦІЯ ПОМЕШКАНЬ

NEWEGAZ

Блощиці, молі, також усі шкідники вигублює хемічними газами в кількох годинах під гарантією, — не шкодить домашнім знарядам. Виконуємо також чищення стін і стелі, „вірування" і циклінування підлоги. „НЕВЕГО" Львів, Сенаторська 9 тел. 236-51. 2202 10-?

Великий вибір роверів уже від 85 зол. Замовлення з провінції полагоджуємо відворотно.

ФОНОСПОРТ

Львів, Городецька 52. Тел. 264-86.

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" 50 сот. Пробний пакет. Перфумерія

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7. 2188 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 26-75

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костич. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.